

บทคัดย่อ

ชื่อรายงานการวิจัย : ปัญหาและแนวทางแก้ไขเพื่ออนาคตการค้าปลีกที่ยั่งยืน

ชื่อผู้วิจัย : รองศาสตราจารย์ ดร. สุจินดา เจียมศรีพงษ์ และคณะ

เดือน ปีที่ทำวิจัยแล้วเสร็จ : กันยายน 2553

การศึกษาเรื่องปัญหาและแนวทางแก้ไขเพื่ออนาคตของการค้าปลีกที่ยั่งยืนมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและหาแนวทางในการคุ้มครองธุรกิจค้าปลีก คำส่งรายย่อยให้สามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างเป็นธรรมและออก แบบการบริการจัดการร้านค้าปลีกรายย่อยให้มีประสิทธิภาพ เพื่อศึกษาและหาแนวทางการแก้ไขความไม่เป็นธรรมของผู้ผลิตสินค้าให้กับห้างค้าปลีกค้าส่งสมัยใหม่ และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการมีส่วนร่วมของชุมชนกับความอยู่รอดของระบบค้าส่งค้าปลีกรายย่อย โดยการศึกษาได้ศึกษาทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ โดยเชิงปริมาณได้จากการเก็บแบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่มคือ กลุ่มผู้ประกอบการร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิม กลุ่มผู้บริโภค กลุ่มผู้ประกอบการที่เป็นผู้ผลิต และกลุ่มผู้ประกอบการที่เป็นพ่อค้าส่ง หรือซัพพลายเออร์ เพื่อให้ได้ข้อมูลมาวิเคราะห์

ผลการศึกษาพบว่า

1. ปัญหาและอุปสรรคของร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิมในปัจจุบัน ได้แก่ ตัวสินค้าที่ขายในร้านค้าปลีกไม่มีความหลากหลายเท่าที่ควร ทำให้ความต้องการใช้บริการร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิมมีจำนวนลดลง ร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิมเปิดดำเนินการมานานจึงไม่มีการตกแต่งร้านค้าของตนเองให้ทันสมัย ขาดการจัดสินค้าให้เป็นระบบ ไม่มีป้ายบอกราคาที่แน่นอน ชัดเจน รวมถึงไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกเช่น เครื่องบันทึกเงินสด ที่จอดรถ และอื่นๆ ยิ่งไปกว่านั้น ราคาสินค้าในร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิมสูงกว่าราคาสินค้าในร้านค้าปลีกสมัยใหม่ เนื่องจาก ต้นทุนต่อหน่วยของสินค้าที่รับมาขายมีราคาสูงกว่าร้านค้าปลีกสมัยใหม่ ยิ่งไปกว่านั้น ร้านค้าปลีกดั้งเดิมไม่ให้ความสำคัญในการเดินเลือกซื้อสินค้าแก่ผู้บริโภคทำให้ ความต้องการซื้อของผู้บริโภคลดลง
2. ร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิมควรปรับปรุงร้านค้าของตนเองใน 4 ประเด็นหลัก คือ 1.พัฒนาจัดร้านค้าปลีกของตนให้มีความทันสมัย มีการจัดวางสินค้าเป็นระเบียบ เป็นหมวดหมู่ ง่ายต่อการเลือกซื้อ และควรเปิดโอกาสให้ผู้บริโภคได้มีโอกาสเลือกซื้อสินค้าได้โดยอิสระเสรี 2.ร้านค้าปลีกควรรหาลูกค้ากลุ่ม เป้าหมายของตนให้ได้ว่า คือ กลุ่มใด เพื่อจะได้จัดหาสินค้าสนองความต้องการของลูกค้าได้ตรงกับความต้องการและพัฒนาร้านค้าปลีกของตนให้โดดเด่นได้ 3. ควรมีการใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการบริหารจัดการมากขึ้น และ 4. ควรมีการทำการตลาดสำหรับร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิมให้มากกว่านี้
3. ปัญหาสำคัญของร้านค้าปลีกขนาดใหญ่ในปัจจุบันคือ เกิดการขยายตัวของสาขาร้านค้าปลีกขนาดใหญ่มากขึ้นและเร็วเกินไป เกิดพฤติกรรมการค้าที่ไม่เป็นธรรมขึ้น ในการโฆษณาที่เกิน

จริง การขายสินค้าที่ต่ำกว่าทุน การทำสินค้าเข้าแบรนด์มาขายแข่งขันกับร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิม ตลอดจนเกิดการทำสัญญาที่ไม่เป็นธรรมขึ้น ระหว่างผู้ประกอบการร้านค้าปลีกขนาดใหญ่กับผู้ผลิต หรือผู้ขายสินค้า ซัพพลายเออร์ให้กับร้านค้าปลีกสมัยใหม่ เป็นการสร้างอำนาจการควบคุมตลาดโดยไม่ชอบเกิดขึ้น

4. แนวโน้มของธุรกิจค้าปลีกในอนาคต คือ ร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิมจะมีจำนวนลดลง เนื่องจากการเสียเปรียบในการแข่งขัน และการไม่ปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิม ร้านค้าปลีกขนาดใหญ่จะขยายตัวมากขึ้นหากรัฐบาลยังไม่มีข้อกำหนดหรือมาตรการควบคุมที่ดีพอ ร้านค้าปลีกขนาดใหญ่ขยายสาขาด้วยการปรับขนาดของร้านค้าปลีกให้ไปตั้งอยู่ในชุมชนและมีขนาดที่เล็กลง และมีจำนวนมาก มีการผูกขาดโดยการสร้างสินค้าี่ห้อของตนเองขึ้นมาแข่งกับผู้ผลิต และซัพพลายเออร์ ในราคาสินค้าที่ต่ำกว่าและในที่สุดจะเกิดกรณีพิพาทระหว่างผู้ค้าปลีกแบบดั้งเดิมและผู้ค้าปลีกรายใหญ่ มีการบังคับใช้กฎหมายเพื่อคุ้มครองผู้บริโภค ผู้ประกอบการรายย่อยเพิ่มขึ้น มีนักลงทุนจากต่างชาติเข้ามาลงทุนมากขึ้น
5. ข้อเสนอแนะ เพื่อให้เกิดการพัฒนาร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิมให้มีความยั่งยืน ใช้หลักการพิจารณา 4 หลักคือ พิจารณาหลักความเท่าเทียมกัน หลักความยุติธรรม หลักคำนึงถึงคนรุ่นหลัง และหลักคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจและสังคม ซึ่งข้อเสนอแนะเป็นข้อเสนอแนะที่สามารถกำหนดเป็นกฎหมายได้ เช่น กำหนดขนาดพื้นที่ ประเภท ระยะห่างจากตัวเมืองของร้านค้าปลีกสมัยใหม่ระหว่าง 1-10 กม. กำหนดจำนวนประชากรต่อห้างค้าปลีกสมัยใหม่ประมาณ 2 แสนคน กำหนดมาตรฐานสิ่งอำนวยความสะดวกของร้านค้าปลีกสมัยใหม่ กำหนดการแจ้งแผนการขยายร้านค้าปลีกขนาดใหญ่ล่วงหน้าอย่างน้อย 3-4 ปีก่อนมีการขยายสาขา กำหนดวัน-เวลาเปิด-ปิดของห้างค้าปลีกขนาดใหญ่ คือวันจันทร์-วันเสาร์ และให้มีวันหยุด 1 วัน คือวันอาทิตย์ และกำหนดชั่วโมงในการเปิด-ปิดห้างค้าปลีกขนาดใหญ่ไว้ คือ เวลาตั้งแต่ 10.00-17.00 น.จะมีวันหยุดหรือวันศุกร์ที่มีเวลาในการเปิด-ปิดนานขึ้นคือ ตั้งแต่เวลา 10.00-21.00 น. กำหนดมาตรการป้องกันผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้น โดยกำหนดให้เกิดความแน่นอนและบังคับใช้ทางกฎหมายได้จริง และกำหนดการทำประชาพิจารณ์ก่อนที่จะมีการเปลี่ยนแปลงหรือลงทุนขยายสาขาเพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ นอกจากนี้ยังมีการกำหนดแนวทางในการทำธุรกิจค้าปลีกขึ้นเพื่อไม่ให้ฝ่ายใดละเมิดและเป็นการควบคุมเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมขึ้นในการดำเนินธุรกิจทุกฝ่าย

Abstract

Title : Problems and Solving for the Future of Sustainable Retail
Trading and Modern Trade

Author : Associate Professor Dr. Sujinda chemsripong

Date of submission : September 2010

The objectives of this study are (1) to study and find out how to protect retail business in the long run fairly and to manage the retail store successfully, (2) to study and find out how to solve the unfairness of manufactures for the modernized retail store, and (3) to study the relationship between community participation and the survival of retail system. A mixed method of quantitative and qualitative are employed. For the quantitative method, questionnaires are used with 4 samples consist of 1) traditional retail stores 2) consumers 3) manufactures and 4) suppliers in order to analyze the data as follows:

1. The problems and weaknesses of the traditional retail stores currently are lack of product diversity, declining demand, lack of maintenance, unorganized product management, unclear price tag, and lack of essential facilities such as cash register, car parking, and etc. The high product cost per unit made the price of traditional retail store higher than modernized retail store. Furthermore, the traditional retail store does not provide freedom of purchase for the customers; therefore the customer's demand is declining.

2. The traditional retail store should improve their store in 4 aspects which are 1) develop the store organization modernized, the shelf system categorized, the easy access, and the opportunity of customers to purchase independently 2) identify the target group in order to select suitable product for customers and be able to improve the store unique 3) use technology to develop the store management and 4) use more marketing strategy for traditional retail store.

3. Major problem of the large retail store is the rapid branch expansion which cause the imbalance of business behavior, exaggerated advertise, the sale price below the capital, the competition between house brand product and traditional retail store, the

unfair contract between the large retail store and manufactures or between vendors and modernized retail store which empower the market control improperly.

4. The tendencies of retail store in the future are the traditional retail store will be decreasing continually because of the disadvantage competition and the inadaptable changing; the number of the large retail store will be increasing if the government does not have proper rules or regulations; the large retail store will be adjusted into many small retail stores located in the communities; the producing of low-priced own brand to compete the manufactures and suppliers which cause the argument between the traditional retail store and the large retail store; the using of law to protect consumers; the increasing of SMEs ; and the increasing of foreign investors.

5. The suggestion for developing sustainable traditional retail stores should consider 4 aspects which are 1) equality 2) faithfulness 3) next generation and 4) environment, economics, and social. These suggestions would be forced to law in area, category, distance (between 1-10 km.), population (200,000 per modernized retail store), standard of facilities, business expansion plan (3-4 years prior), service hour (Monday-Saturday/ 10 a.m.- 5 p.m., late close on Thursday or Friday until 9 p.m.), Environmental Impact Assessment (EIA), public hearing for community participation before changing or increasing the number of branches, as well as setting business strategy sincerely and faithfully.